

Faunistické zprávy ze západních Čech – 7

Faunistic records from western Bohemia – 7

COLEOPTERA: DERODONTIDAE, TETRATOMIDAE

BENEDIKT S. 2015: Faunistické zprávy ze západních Čech – 7. Coleoptera: Derodontidae, Tetratomidae (Faunistic records from western Bohemia – 7. Coleoptera: Derodontidae, Tetratomidae). – Západočeské entomologické listy, 6: 66–68. Online: <http://www.zpcse.cz/entolisty/entolisty.html>, 14-12-2015.

DERODONTIDAE

***Derodontus macularis* (Fuss, 1850)** (Obr. 1)
Bohemia occ., Železná Ruda – Debrník (6845), Medvědí jámy, 28.X.2015, 1 ex., S. Benedikt lgt. et det., coll. V. Benedikt. Exemplář byl nalezen na dřevní houbě druhu *Ischnoderma benzoinum* na ležícím kmeni jedle bělokoré (*Abies alba*).

Evropský druh, jehož rozšíření zahrnuje většinu států západní, střední a východní Evropy od Francie po

jižní evropské Rusko, chybí ve Skandinávii a v celé jižní Evropě kromě Chorvatska (HÁVA 2007). V České republice jsou jeho sporadické nálezy omezeny převážně jen na karpatská pohoří na Moravě, v Čechách byl dosud zjištěn jen v okolí Hluboké nad Vltavou a z historických nálezů (do roku 1930) je znám ze Šumavy: Jezerní hora u Špičáku a Bobík u Volar (HÁVA 2001, KONVIČKA 2014). Brouk je vývojově vázán striktně na dřevní houby rodu *Ischnoderma*. Jeho výskyt je v podmínkách střední Evropy soustředěn výhradně ve velmi zachovalých listnatých a smíšených lesích, poněkud pralesního charakteru. Také uvedená nová šumavská lokalita představuje výjimečný, i když plošně nevelký zbytek jedlobukového pralesa (Obr. 2), který je alespoň v západočeské části pohoří dnes už zcela ojedinělý. Do červeného seznamu bezobratlých (FARKAČ et al. 2005) nebyl tento druh zařazen zřejmě pouze omylem, jak uvádí již KONVIČKA (2014), který navrhuje hodnotit jej jako kriticky ohrožený. MÜLLER et al. (2005) řadí druh mezi pralesní relikty.

Potvrzení výskytu druhu v západních Čechách.

Obr. 1. *Derodontus macularis*: Železná Ruda – Debrník, Medvědí jámy. Foto: Z. Kejval.

Fig. 1. *Derodontus macularis*: Železná Ruda – Debrník, Medvědí jámy. Photo: Z. Kejval.

Obr. 2. Lokalita Medvědí jámy u Železné Rudy, interiér pralesa. Foto: J. Raisová.

Fig. 2. Locality Medvědí jámy near Železná Ruda, interior of the primaeval forest. Photo: J. Raisová.

Obr. 3. *Mycetoma suturale*: Železná Ruda – Debrník, Medvědí jámy. Foto: Z. Kejval.

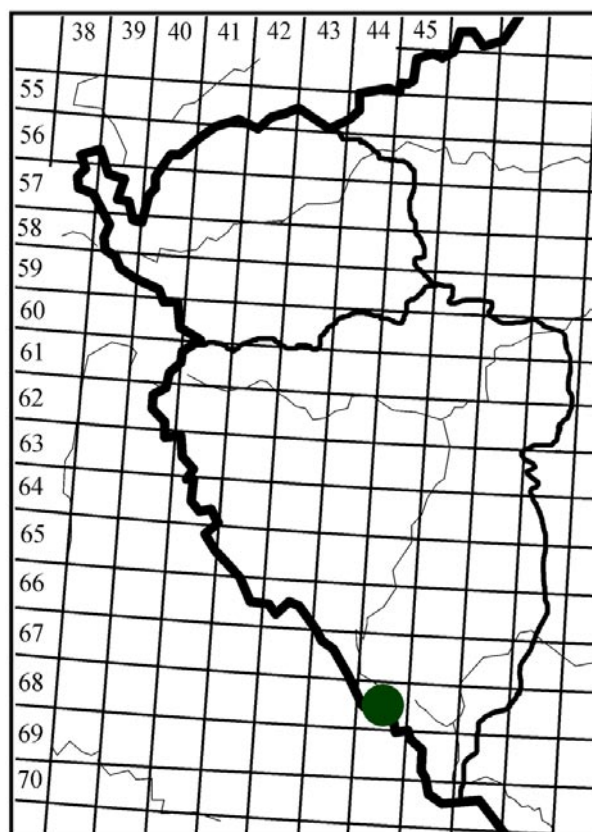
Fig. 3. *Mycetoma suturale*: Železná Ruda – Debrník, Medvědí jámy. Photo: Z. Kejval.

TETRATOMIDAE

Mycetoma suturale (Panzer, 1797) (Obr. 3)

Bohemia occ., Železná Ruda – Debrník (6845), Medvědí jámy, 28.X.2015, 2 ex., S. Benedikt lgt. (6 ex. observ.) et det., coll. V. Benedikt. Exempláře byly nalezeny na dřevních houbách druhu *Ischnoderma benzoinum* na ležícím kmeni jedle bělokore (Abies alba).

Evropský druh rozšířený ve většině zemí kontinentální Evropy, chybí na Britských ostrovech a ve Skandinávii, na východ zasahuje až na Kavkaz (NIKITSKY 2008). V České republice se jedná o vzácný druh, známý převážně z moravských lokalit (např. FLEISCHER 1927–1930, BOCÁK et al. 1982, KONVIČKA 2010). Z Čech byl kromě historické práce FLEISCHERA (1927–1930), který jej zmínil obecně ze Šumavy, publikován pouze nález z Dobřejovic u Hluboké nad Vltavou z roku 1972 (ZUMR & KARAS 1981). Brouk je

Obr. 4. Známe rozšíření druhů *Derodontus macularis* a *Mycetoma suturale* v západních Čechách.

Fig. 4. Known distribution of *Derodontus macularis* and *Mycetoma suturale* in western Bohemia.

stejně jako předchozí druh vývojově vázán na dřevní houby rodu *Ischnoderma* v lokalitách zachovalých listnatých a smíšených lesů a stejně jako u druhu *Derodontus macularis* se imaga vyskytují převážně v podzimních měsících (ROUBAL 1936). JELÍNEK (2005) hodnotí druh v rámci České republiky jako kriticky ohrožený. MÜLLER et al. (2005) jej řadí mezi pralesní relikty.

První nález v západních Čechách.

Poloha nové západočeské lokality obou uvedených druhů je zakreslena na Obr. 4.

Poděkování. Za pomoc se získáním potřebné literatury děkuji O. Konvičkovi (Zlín) a P. Voničkovi (Liberec). Za zhotovení fotografií imagů děkuji Z. Kejvalovi (Domažlice).

LITERATURA

BOCÁK L., FORNŮSEK R. & JENŠ I. 1982: Seznam zjištěných druhů čeledi Serropalpidae z okolí Olomouce (Verzeichniss der festgestellten Käferarten der Familie Serropalpidae von der Olmützer Umgebung). – Zprávy Československé společnosti entomologické při ČSAV, 18: 23–26. — FARKAČ J., KRÁL D. & ŠKORPÍK M. (eds) 2005: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí.

- Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.
- FLEISCHER A. 1927–1930: Přehled brouků fauny Československé republiky. – Moravské Muzeum Zemské, Brno, 485 pp. — HÁVA J. 2001: Rozšíření čeledí Derodontidae a Nosodendridae (Coleoptera) na území České a Slovenské republiky. – Sborník Severočeského Muzea, Přírodní vědy, 22: 77–83. — HÁVA J. 2007: Derodontidae. Pp. 298–299. In: LÖBL I. & SMETANA A. (eds): Catalogue of Palaearctic Coleoptera, Vol. 4: Elateroidea – Derodontoidea – Bostrichoidea – Lymexyloidea – Cleroidea – Cucujoidea. – Apollo Books, Stenstrup, 935 pp. — JELÍNEK J. 2005: Tetratomidae. P. 507. In: FARKAČ J., KRÁL D. & ŠKORPÍK M. (eds): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp. — KONVIČKA O. 2010: Příspěvek k faunistice brouků (Coleoptera) Valašska (východní Morava, Česká republika) (Faunistic contribution to beetles (Coleoptera) of the Valašsko region (eastern Moravia, Czech Republic). – Acta Carpathica Occidentalis, 1: 3–12. — KONVIČKA O. 2014: Příspěvek k rozšíření mykofágního brouka *Derodontus macularis* (Fuss, 1850) (Coleoptera: Derodontidae) na východní Moravě (Contribution to distribution of the mycophagous beetle *Derodontus macularis* (Fuss, 1850) (Coleoptera: Derodontidae) in eastern Moravia). – Acta Carpathica Occidentalis, 5: 68–69. — MÜLLER J., BUSSLER H., BENSE U., BRUSTEL H., FLECHTNER G., FOWLES A., KAHLEN M., MÖLLER G., MÜHLE H., SCHMIDL J. & ZÁBRANSKÝ P. 2005: Urwald relict species – Saproxylic beetles indicating structural qualities and habitat tradition. – Waldoekologie online, 2: 106–113. Online: http://www.afsv.de/download/literatur/waldoekologie-online/waldoekologie-online_heft-2-9.pdf, 26-11-2015. — NIKITSKY N. B. 2008: Tetratomidae. Pp. 62–64. In: LÖBL I. & SMETANA A. (eds): Catalogue of Palaearctic Coleoptera, Vol. 5: Tenebrionoidea. – Apollo Books, Stenstrup, 670 pp. — ROUBAL J. 1936: Katalog Coleopter (brouků) Slovenska a Podkarpatské Rusi. Díl 2. – Práce učené společnosti Šafaříkovy v Bratislavě, svazek 16, Bratislava, 434 pp. — ZUMR V. & KARAS V. 1981: Faunistický příspěvek k poznání brouků (Coleoptera) v lesích u Hluboké nad Vltavou v jižních Čechách (Faunistischer Beitrag zur Kenntnis der Käfer (Coleoptera) in Wäldern bei Hluboká nad Vltavou in Südböhmen). – Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, Přírodní vědy, 21: 13–20.
- Stanislav Benedikt*
Částkova 10, 326 00 Plzeň, email: sbenedikt@seznam.cz
- Obdrženo do redakce: 27.11.2015*
Přijato po recenzích: 29.11.2015